

משתנים, חוסמי תעלות סידן, מעכבי רנין-אנגיוטנסין-אלדוסטרון ו-חוסמי קולטנים למינרלוקורטיקואידים

מהו הקו הבא לטיפול ביתר לחץ דם?

ד"ר אורפז חדד, פרופ' עדי לייבה, ד"ר אביה אלמליח, אביתר יוחנן, ד"ר נעמי סיגל וד"ר כרמיל עזרן

רקע

Refractory hypertension (RfHTN) מוגדר כלחץ-דם שאינו מאוזן, על אף שהינו מטופל ב-5 תרופות (ממשפחות פרמקולוגיות שונות) לפחות ליתר-לחץ דם. לעומת זאת, המונח true Refractory hypertension לא הוגדר במלואו ומאפייניו עדיין לא-ברורים.

מטרות המחקר

תיאור דפוס מתן המרשמים של תרופות נגד יתר-לחץ דם מ-5-7 קבוצות פרמקולוגיות שונות, שיעורי ההיענות ואיזון לחץ דם. בנוסף, הגדרת שכיחות true RfHTN ברשם הלאומי בחיים האמיתיים.

שיטות

במחקר תצפיתי נתוני עולם אמיתי זה, השתמשנו במסד הנתונים של מכבי-שירותי בריאות בשנת-2023. הנתונים נאספו אוטומטית וכוללים תוצאות מעבדה מקיפות, ניפוקים בבית-המרקחת, ביקורי-רופא ואף רישום מאומת מרשם יתר-לחץ דם. על מנת לתאר את שיעורי ההיענות, השוונו חולים עם יתר-לחץ דם עמיד בעלי היענות מלאה (לפחות 6 רכישות של כל תרופה ב-2023), לחולים בעלי היענות חלקית (לפחות רכישה מכל תרופה ב-2023).

True Refractory hypertension (True RfHTN)

לחץ דם עמיד, עם היענות מלאה לטיפול נגד יתר-לחץ דם המכיל 5 תרופות שונות ועל אף זאת אינו מאוזן (פחות מ-80% ממדידות לחץ דם שוות או מתחת ליעד המוגדר של 130/80 מ"מ כספית)

Refractory hypertension (RfHTN)

לחץ דם שאינו מאוזן, על אף שהינו מטופל ב-5 תרופות (ממשפחות פרמקולוגיות שונות) לפחות ליתר-לחץ דם

תוצאות

מתוך 1,821,685 חברים בוגרים בקופת חולים מכבי במהלך שנת-2023, 361,721 חולים הוגדרו כחולים עם יתר-לחץ דם (20%). רק 0.5% (1750) מאוכלוסיית יתר לחץ דם היו בשלב כלשהו בשנת-2023 על לפחות 5 תרופות ליתר-לחץ דם. מתוכם 264 חולים (15%) היו בעלי הענות-מלאה ב-2023. 15% היו בעלי היענות-מלאה לחוסמי-אלפא ואגוניסטים מרכזיים לאלפא 2, 16% לחסמי-בטא ו-17% למרחיבי כלי-דם ישירים. רק 58 מטופלים (22% מקבוצת המטופלים עם היענות-מלאה) אשר טופלו ב-5-7 תרופות היו עם לחץ דם מיטבי ב-2023, ומטופל אחד התאזן על 8 תרופות. 20 מטופלים (78% מקבוצת המטופלים עם הענות-מלאה ו-0.056% מאוכלוסיית המטופלים עם יתר-לחץ דם) לא היו באיזון מיטבי והם מכונים true RfHTN. חוסמי בטא היו ללא ספק התרופה החמישית המובילה נגד יתר-לחץ דם שניתנה ל-92% מהחולים. לגבי יעילות הטיפול, 26% היו באיזון מיטבי על חוסמי בטא בעוד שרק 23% התאזנו על חוסם אלפא (מגמה לא-מובהקת).

סיכום

true RfHTN הינו נדיר ביותר, רוב המטופלים עם לפחות 5 תרופות ללחץ דם הינם RfHTN, כלומר ללא היענות מלאה לטיפול תרופתי מומלץ. ב"עולם אידיאלי", בו הרופאים היו רושמים 5-7 תרופות לאיזון לחץ דם ומטופלים היו רוכשים את הטיפול המומלץ, סביר להניח כי לחץ הדם שלהם היה מאוזן. הבנה חשובה הן לרופאים, לקובעי מדיניות הבריאות והן לחברות התרופות והמכשור-הרפואי.

שכיחות מטופלים עם 5 תרופות לפחות ליתר ל"ד מתוך כלל המטופלים עם יתר ל"ד

שכיחות true RfHTN מתוך המטופלים עם 5 תרופות לפחות ליתר ל"ד

